

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Cur Christus dextrum pedem super mare, sinistrum super terram habeat?
Et posuit pedem suum dextrum super mare, sinistrum autem super
terram. Sectio IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

prædestinati tanquam columnæ immobiles permanebunt: igneis verò columnis, quoniam ardentissimo persecutionis igne eo tempore probati, toti incensi, ignitū que rubebunt, præcipuè verò Evangelici concionatores, qui peculiari quadam ratione pedes Christi appellantur, quia iis tanquam pedibus Christus incedat, vniuersumque lustret orbem, vj iam alias diximus. Quod verò ignis tribulationē significet, perspicuum est ex illis verbis, Psal. 65. 10. *Quoniam probasti nos: sicut examinasti, sicut examinatur argentū: & paulò post: Transimus per ignē, & aqua, & eduxisti nos in refrigerium: vbi obseruanda est elegans D. Aug. ratio, cur Deus Sanctos suos prius per ignē, deinde per aquā in refrigeriū educat. Vas, inquit, quod in igne formatū est, aqua non timet, si autē solidatū igne non fuerit, tanquam lutū aqua soluetur: nolī festinare ad aquā, per ignem ad aquā transi, & transcas & aquā firmus esto aduersus ignem, coqui te oportet, tanquam vas fictū mittens in caminum ignis, ut firmetur, quod formatum est. Itaque vult D. Augustinus hominem prius bene probatum, tanquam igne coctum nullas iam amplius persecutiones, & labores formidare, quemadmodum vas in igne coctum aquam non timet. Aduertendum est etiam non vacare mysterio, quòd argenti similitudo adhibetur, quod in igne fit purius: sic enim Sancti in tribulatione puriores euadunt. Cæterum multi non sicut argentum, sed sicut in plumbum conflantur, quod in igne consumitur, quoniam tribulationibus & suppliciis deteriores efficiuntur, quod ad litteram de Iudaico populo dictum est, Hier. 6. Consumptum est in igne plumbum, frustra confluat conflator: malitia enim eorum non sunt consumptæ.*

Cur Christus dextrum pedem super mare, sinistram super terram habeat?

Et posuit pedem suum dextrum super mare, sinistram autem super terram.

SECTIO IV.

I. **D**Vo in huius sententiæ explaatione desiderari videbantur, vnum erat, cur Christus altero pede mare, altero terram premere describeretur? Alterum, cur dextro, potius pede, quàm sinistro mare: sinistro autem potius, quàm dextro terram calcare visus fuerit? Cum ergo iam in superioribus priori dubitationi fecerimus satis significatum videlicet fuisse vniuersum terrarum orbem, qui terræ, marisque appellatione comprehendi solet, Christi Domini imperio, potestati que subiiciendum: superest, vt posteriorem diluamus.

II. Primum igitur, vt plerique in hunc locum annotarunt, Christus Dominus dextrum pedem, qui fortior est, & valentior, habet super mare natura inquietum, & procellosum, & quod ventis hinc inde continuò excitatū feruet: sinistrū vero, qui videtur imbecillior, super terram natura sua immobilem, eodēmq; semper consistētem loco, imò, & quæ tutus esse portus solet nauigantibus: quoniam vbi maiores aduersus Ecclesiā procellæ excitatæ fuerunt, maiorem ibi vim, & fortitudinem Christus exercuit, & quasi super mare ambulauit, dextero potissimum pede illud calcans, fluctūsque omnes sua virtute, & imperio compescens, imò vt habes Mar.

Vbi maiores in Ecclesiam procellæ excitantur, ibi maiorem vim Christus exercet.

Marc. 4. 39.

40.

Psal. 88. 10.

D. Hieron.

Iob 9. 8.

4. præcepit ventis, & mari. Et facta est tranquillitas magna, vt meritò ab Ecclesiæ persecutoribus vsurpari illud potuisset: Quis putus est iste, quia ventus, & mare obediunt ei? Id quod etiam multò ante prædixerat Regius Proph. Psal. 88. Tu dominaris potestati marū, motum autem fluctuum eius tu mitigas, hoc est, vt interpretatur D. Hier. Tu dominaris huius seculi potestatibus, & mitigas tentationes quas commouent seruis tuis: quæ eadem mira potentia describitur Iob 9. Qui graditur super fluctus maris, qui facit Arcturum, & Orionem. In quem locum D. Gregor. lib. 9. Moral. cap. 5. 6. & 7. nomine maris intelligit seuientem mundi huius amaritudinem, gradique ait Dominum

minum super fluctus maris, quia cum se procella persecutionis erigunt, miracu-
 lorum eius obstupescatione franguntur: *Qui enim, inquit, tumores humane vesanie*
mitigat, quae seculas in cumulo vndas calcat. Deinde Arcturum septem stellis fulgen-
 tem interpretatur Ecclesiam septem candelabris, iuxta Apocalypsim Ioannis
 splendentem, hoc est, septem Spiritus sancti donis quasi sideribus coruscantem,
 quemadmodum igitur, inquit, *Arcturus semper versatur, & nunquam mergitur: ita Ecce-*
sia persecutiones Ethnicorum sine cessatione tolerat, sed tamen usque ad mundi terminum sine
defectu perdurat. Denique Orionum nomine Martyres accipit: quemadmodum
 enim Oriones in ipso pondere temporis hyemalis oriuntur: ita Martyres pondus
 persequendum, molestiasque tolerantes quasi in hyeme veniunt. Illud porro ad-
 diderim Orionem cum districto gladio depingi, qui tamen gladius ex sideribus
 constat, quoniam ille ipse persecutionis gladius, quo Martyres feriuntur, sideri-
 bus coruscat: imò totus siderius est, ex sideribusque confectus: siquidem totidè
 Martyres sideribus rutilant, quod persecutionibus exercentur. Hanc dextri pedis
 calcantis mare fortitudinem observaui D. Augustinus super illa verba Psal. 92. *Mirabiles elationes maris, seu ut ipse legit, Mirabiles suspensurae maris: mirabilis in altis Do-*
minus. Suspensurae, inquit, *exaltationes maris sunt, cum enim irascitur mare, suspenduntur*
fluctus: mirabilis igitur suspensurae maris, mirabiles mina, mirabiles persecutiones. Sed vide, quid
sequitur, Mirabilis in altis Dominus: turbabatur mare, fluctuabat nauicula, venit Dominus
ambulavit super mare, pressit fluctus: super mare enim ambulavit, hoc est, super capita ipsorum
fluctuum magnorum sumentium: quoniam potestates, & Reges crediderunt, & subiugati sunt
Christo. Denique illud etiam in eandem sententiam plerique afferunt, quod dicitur
 Eccl. 43. *In sermone eius siluit ventus, & cogitatione placavit abyssum & plantavit illum*
Dominus Iesus, pro quo est Græcè: *Plantavit in ea,* id est, in Abyssis, hoc est in-
 fulas: facile autem fuit pro *hoc* legere Iesus: tunc verò additum fuit *Dominus.*

D. Gregor.

Psal 92.
D. August.

Eccl. 43. 23.

III.

Secundò, ut ait Parnidn. & alij, habet Christus dextrum pedem super mare, id
 est, super populum Gentilium, sinistram verò super terram, id est, super populum
 Iudaicum: quia enim dextrum id vocamus, quod prosperum, gratumque est, sini-
 strum verò, quod aduersum, minusque iucundum: merito Dominus super Genti-
 lem populum pedem dextrum, super Iudaicum verò sinistram posuisse dicitur, quia
 reiectis propter suam ipsorum duritiam Iudæis Gentilem populum adamavit. Ita
 que quemadmodum Iacob in benedictione filiorum Ioseph dextram manum su-
 per iuniorum, sinistram super maiorem posuit: ita Christus Dominus mutatis pe-
 dibus dextrum super Gentilem populum, sinistram super Iudaicum collocauit,
 cum antea è contrario res haberet. Quam ob causam dicitur Act. 13. *Vobis oportebat*
primum loqui verbum Dei: sed quoniam repellitis illud, & indignos vos iudicatis aeterna vita,
ecce conuertimur ad gentes: sic enim praecepit nobis Dominus: iuxta illud Esai. 49. Posuisti
in lucem gentibus, ut sis in salutem usque ad extremum terrae. Illud tamen merito qua-
 res cur Hebræorum populus terra, Gentilis, maris appellatione expressus fuerit?
 Prima ratio est, quoniam Gentiles errorum fluctibus instar maris iactabatur, nec
 illum ferre fructum poterant sanctitatis: Iudæi autem veluti terra erant à Deo
 ex culti, fructum quo eo tempore ferebant fidei, & probitatis. Et quidem quod ad
 Iudæos attinet, eos non solum terram, sed terram conuersam in saliginem, sicut
 salinas, ut alij transseunt, appellat Reg. Proph. Psal. 106. *Posuisti flumina in desertum,*
& exitus aquarum in sitim: terra fructifera in saliginem, à malitia, id est propter mali-
tiam habitantium in ea. De Iudæis enim à Deo reiectis eum locum intellexit D. Aug.
 Quia, inquit, *apud Iudæos solum Christi non inuenis, quæris Proph. non inuenis: quare hoc?*
quia posuisti flumina in desertum, & exitus aquarum in sitim, terra fructifera in salinas.

Iudæi reie-
cunt Gentilem
populum
Christus a-
damavit.

Act. 13. 46.

Esai 49. 9.

Gentiles ma-
ris, in laci ter-
ra conuersan-

Ps 106. 35.

D. August.

Quod verò Gentiles maris nomine exprimantur, docet D. Hier. super illa verba Abac. 3. *Viam fecisti in mari equis tuis, in luto aquarum multarum, seu vt habent 70. Superinduxisti in mare equos tuos, conturbantes aquas multas.* Viam enim fecit Christus equis, id est, prædicatoribus suis, in mari, cum eos ad prædicandum Gentibus misit. Propterea enim Apoc. 19. in equo albo federe describitur verbum Dei, & constipari à magno quodam exercitu in equis albis confidento: *Ascendit, inquit Hier. Christus in Apostolis, & postea in uno equo candido, quem alium non puto esse nisi Apostolum, Paulum super quem equitans omnem orbem peragravit. Ascendit autem verbum Dei in equis suis, vt turbarentur aqua multa, hoc est, populi multi, vt errorem pristinum deserentes veluti conturbati venientem equitem susciperent.* Translationem Septuag. in eundem sensum sic accipit D. Greg. lib. 31. Mor. c. 18. *Dimisit Dominus in mare equos suos turbantes aquas multas: quæta enim aque iacuerunt: quia humana mentes diu sub vitiorum suorum torpore sopita sunt: sed equis Dei mare turbatum est, quia misis sancti prædicatoribus omne cor, quod pestifera securitate torpuit, impulsu salutiferi timoris expansit.* Quoniam verò nostra translatio luti mentionem facit, id quoque explicauit Greg. lib. 34. Mor. cap. 8. *Viam, inquit, fecisti in mari equis tuis, in luto aquarum non multarum, ac si diceret: Aperuisti iter prædicatoribus tuis inter doctrina huius seculi, sordida, & terrena sapientes. Per lutum enim desiderium sordida voluntatis exprimitur, iuxta illud Pl. 68. Eripe me de luto, vt non insigat. D. Ambr. lib. de Isaac, & anima, cap. 8. afferens eundem locum Abac. obseruauit idcirco concionatores per equos animal bellicosum, & palmis consequendis inferuiens designari: quoniam Christus equos suos, id est, Apostolos non ob aliud, quam ad obtinendam palmam victoriæ ascendit.*

III.

Illud postremò in eundem locum adnotauerim instar miraculi, & prodigij commemorari à Propheta, quòd Deus equos suos non super terram, neque super flumina, sed super ipsum profundissimum mare concitauerit, nec tamen aquarum multitudine obrui, & submergi potuerint, quin potius ipsum mare facili negotio turbauerint, quemadmodum solet equus exiguum aliquem riuulum, cum pertransit, pedibus turbare. Sic namque Apostoli cursu suæ prædicationis Gentilitatis mare ingressi nunquam vel Gentium humana sapientia, vel tyrannorum persecutionibus quasi fluctibus obrui, & inuolui potuerunt: quin potius ipsi aquas omnes turbauerunt, usque turbatis, id est, fallacibus Gentilium superstitionibus euerlis in ipso mari, quod tanquam prodigium Propheta commemorat, veluti equi discurrentes victoriæ palmam erecto fidei vexillo obtinuerunt. Id quod ad 2. Cor. 10. 4. literam dixit Paulus 2. Cor. 10. *Arma militiæ nostræ non carnalia sunt, sed potentia Deo ad destructionem munitionum, consilia destruentes, & omnem altitudinem extolentem se aduersus scientiam Dei, & in captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi.* Alias huius mysterij rationes, cur nimirum Iudæi terra, Gentiles mare dicantur breuitati consulentes consultò prætermittimus.

Septem tonitruorum mysteria explicantur.

Et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua Voces suas.

SECTIO V.

- I. **P**rimum explicandum erit, cur per tonitrua concionatores Euangelici communiter, vt diximus, ab interpretibus intelligantur, nōmero septenario propter vniuersitatem comprehensū? Deindè, cur post rugitum Angeli habentis pedem vnum super mare, & alterum super terram locuta fuerint voces suas? Denique, cur eorum voces signare Ioannes iubetur, prohibeatque mandare literis?
- II. Igitur concionatores tonitruorum nomine non immeritò accipi perspicuum est ex eo, quòd Christus Dominus Zebedæi filios duos nimirum ex præcipuis